

Program „Orijentacijski dan“ u Kliničkom bolničkom centru [KBC] Zagreb

Program „Orientation day“ at University Hospital Centre [UHC] Zagreb

Branka Rimac¹, Višnja Vičić-Hudorović², Mirna Vrčec³

¹Klinički bolnički centar Zagreb, Kišpatićeva 12, 10000 Zagreb, Hrvatska

¹University Hospital Centre Zagreb, Kišpatićeva 12, 10000 Zagreb, Croatia

²Editor in Chief, Sestrinski glasnik-Nursing Journal, 10000 Zagreb, Croatian Nursing Association, Sortina 1, 10000 Zagreb, Croatia

²Glavna urednica, Sestrinski glasnik-Nursing Journal, Hrvatska Udruga Medicinskih Sestara, Sortina 1, 10000 Zagreb, Hrvatska

³Klinički bolnički centar Zagreb, Kišpatićeva 12, 10000 Zagreb, Hrvatska

³University Hospital Centre Zagreb, Kišpatićeva 12, 10000 Zagreb, Croatia

Sažetak:

Autori opisuju sadržaj stručnog skupa čiji je primarni cilj da novozaposleni djelatnici u sustavu zdravstva u najkraćem vremenskom tijeku usvoje potrebna znanja, što im omogućuje samostalno obavljanje aktivnih radnih zadataka. Usvajanje osnovnih čimbenika procesa zdravstvenog sustava omogućuje novim zaposlenicima daljnji i kontinuirani profesionalni razvoj te prenošenje usvojenih znanja i iskustva novim generacijama zdravstvenih djelatnika, ali i brže usvajanje znanja od djelatnika s dugogodišnjim radnim vijekom.

Ključne riječi: program • klinički bolnički centar • znanje • zdravstveni djelatnici

Kratki naslov: Orijentacijski dan i Klinički bolnički centar Zagreb

Abstract:

The authors describe the content of the scientific meeting which have with the primary goal that the newly hired employees in the health care system in the shortest period of time during adopt appropriate knowledge's, which allows them to independently perform active everyday tasks. Adoption of the basic factors of the process of the health system allows new employees further and continuing professional development, and transfer of acquired knowledge and experience to new generations of health professionals but in the same time the fastest learning of workers with long service life.

Keywords: program • University Hospital Centre • knowledge • medical stuff

Running head: Orientation day and University Hospital Centre Zagreb

Received April 17th 2015;

Accepted September 6th 2015;

Autor za korespondenciju/Corresponding author: Branka Rimac, RN, Msc., University Hospital Centre Zagreb, Kišpatićeva 12, 10000 Zagreb, Croatia • Tel: +385-98-45 79 20 • E-mail:branka.rimac@zg.t-com.hr

Dana 2. siječnja 2013. godine, u Kliničkom bolničkom centru [KBC] Zagreb, po prvi puta je za novoprimitljene zaposlenike organiziran stručni skup zaziva „Orijentacijski dan“.

Sadržaj programa predstavljen je članovima stručnog vijeća KBC-a, i to dana na redovnoj sjednici vijeća koja je održana dana 23. siječnja 2013. godine.

Članovi vijeća u cijelosti su prihvatili sadržaj projekta, te je zaključeno da je isti potrebno uvrstiti u proces edukacije novih zaposlenika u tijeku njihovog raspoređivanja na odgovarajuće radne zadatke. Posebice je istaknuto da je program potrebno uporabiti pri zapošljavanju kako zdravstvenih tako i nezdravstvenih strukovnosti.

Osnovni cilj programa „Orijentacijski dan“ je uporaba metoda kojima novi zaposlenici dobivaju potrebna znanja o pravima i obvezama koje je potrebno provoditi u svakodnevnom radnim aktivnostima u KBC Zagreb. Posebice se ističu metode provođenja dobre kliničke prakse, i praktičnog rada zasnovanog na znanstveno-stručnim dokazima i to u odnosu na potrebu poštovanja organizacijske strukture KBC-a. Sve navedeno usmjereno je na povećanje stupnja

kvalitete u izvršavanju aktivnih radnih zadataka, posebice u svrhu skraćivanja vremena postizanja predviđenih ciljeva [poboljšanje krajnjih ishoda liječenja, smanjenje indirektnih i direktnih troškova liječenja, smanjenje broja izostanka u izvršavanju aktivnih radnih sati, povećanje stupnja zadanih čimbenika osnovne misije KBC-a, i sl.].

Zdravstveni sustav značajan je čimbenik razvoja gospodarstva te je od vitalnog značaja za gospodarski rast i unutar-nju stabilnost svake pojedine države [1]. Uz tradicionalne i verificirane čimbenike o socijalnoj pravdi i važnosti zdravlja, danas je prihvaćeno da krajnji ishodi liječenja imaju značajnu ulogu u smanjenju stupnja siromaštva. Nadalje, danas je opće priznata činjenica kako se zdravstveni sustavi moraju biti usporedivi u međusektorskim, prekograničnim i globaliziranim okvirima [2].

Četiri su osnovna čimbenika koje djelatnici u sustavu zdravstva trebaju poznavati, i to:

- prepoznavanje univerzalnog prava na zdravlje;
- poboljšanje čimbenika zdravstvene etike, istraživanja i pružanja usluga;

- provedba vlasnički orijentiranih politika i strategija koje naglašavaju solidarnost;
- uključivanje demografskih podataka u rukovođenje zdravstvenog sustava.

Novi zaposlenici u sustavu zdravstva, a prije započinjanja izvršavanja aktivnih radnih zadataka, moraju usvojiti značajan stupanj znanja o gore opisanoj problematici. Stoga, prvotno uvođenje novog djelatnika u sustav zdravstva može se činiti kao jednostavan zadatak. Međutim, u svrhu zadovoljavanja osnovnih čimbenika razumijevanja sustava zdravstva, tj. kontinuirane potrebitosti povećanja stupnja kvalitete zdravstvene skrbi te posljedično povećanje stupnja sigurnosti bolesnika [1, 3].

Proces uvođenja novih zaposlenika u sustav mora zadovoljiti navedene čimbenike, tj. novi djelatnici moraju prije samog početka izvršavanja aktivnih radnih zadataka biti osposobljeni za maksimalnu učinkovitost u izvršavanja radnih zadataka uz značajni i međunarodno mjerljiv stupanj produktivnosti.

Ovome je potrebno pridodati i potrebitost dobivanja znanja o tijeku ideja, informacija i znanja unutar zdravstvene organizacije, i to u svrhu razumijevanja misije i vizije zdravstvene organizacije te osobnom razumijevanju osobnih radnih karakteristika te kako iste doprinose ciljevima zdravstvene organizacije“.

Opisani čimbenici su osnova djelovanja zdravstvenog sustava te sadržavaju principe, kao što su pravda [pravednosti], poštivanje osobe, dobročinstvo, i štedljivost [učinkovito korištenje resursa]. Ovi principi odražavaju sveobuhvatne etičke teorije, poput utilitarizma [u kojoj ispravnost izbora ovisi o tome što maksimalno ističe dobro] i deontologije [u kojima se radnje prosuđuju prema njihovom pridržavanju temeljnih načela]. U odnosu na medicinsku etiku, koja je usmjerena prema pojedincu, zdravstvena etika sadržava cijeli niz zdravstvenih odrednica i njihovih međusobnih sveza.

U svrhe istraživanja učinkovitosti modernih zdravstvenih sustava, potrebno je poznavanje čimbenika sustava, i to:

- Ekonomski čimbenici, [trgovina];
- Socijalni čimbenici, [siromaštvo];
- Okolišni čimbenici, [klimatske promjene];
- Tehnološki čimbenici, [informacijske tehnologije].

U novijoj povijesti znanstveno je verificirano da se rješenja za mnoge zdravstvene probleme iznalaze u rješavanju njihovih uzroka [odrednice zdravlja], od kojih su mnogi izvan izravne kontrole zdravstvenog sustava. To znači da je potrebno novim zdravstvenim djelatnicima omogućiti stjecanje novih znanja o učinkovitosti zdravstvenih čimbenika koji se nalaze u drugim sustavima kao što su poljoprivređa, promet i stanovanje, u onome što se danas naziva presječna-sektorska [engl. Cross-sectional] politika. Primjerice, loše stanovanja, neodgovarajući i nesigurni vodoopskrbni sustav i zagađenja potrebno je uvrstiti u znanja koja trebaju prihvatiti novi zaposlenici u sustavu zdravstva. To zahtijeva nove razine suradnje između djelatnika u sustavu zdravstva i djelatnika u drugim razvojnim sustavima. Međutim, opisano unakrsno djelovanje nekoliko različitih sustava i njihovi

vih predstavnika [ministarstvo], posebice je teško izvodljivo u zemljama sa malim budžetima jer nedostaju značajna financijska sredstva. Upravo stoga sadržaj skupa „Orijentacijski dan“, pokušava objediniti opisanu problematiku te posljedično prenijeti nova i potrebna znanja novozaposlenima u sustavu zdravstvene ustanove uz minimalna financijska ulaganja te uz značajan obim znanja koje polaznici stručnog skupa dobivaju.

Pohađanjem stručnog tečaja novoprimiteljni djelatnici u najkraćem mogućem vremenskom tijeku usvajaju potrebna znanja, što im omogućuje samostalno obavljanje radnih zadataka. Nadalje, usvajanje osnovnih čimbenika procesa zdravstvenog sustava omogućuje novim zaposlenicima daljnji i kontinuirani profesionalni razvoj, te prenošenje usvojenih znanja i iskustva novim generacijama zdravstvenih djelatnika, ali i brže usvajanje znanja od djelatnika s dugogodišnjim radnim vijekom.

Misija

Osnovni čimbenik ili, jednostavnije, misija ljudskog potencijala u Kliničkom bolničkom Centru Zagreb jest poboljšati stupanj kvalitete zdravlja uporabom metoda i postupaka izvrsnosti u liječenju i zdravstvenoj njezi bolesnika. Osnovni je cilj povećati stupanj kvalitete zdravstvene njege i programa liječenja u sustavu zdravstva, a koji služe kao čimbenici za postavljanje standarda u zajednici, te nadilaženje očekivanja bolesnika u dobivanju/primanju zdravstvenih usluga te istodobno zadovoljavanje ekonomsko-financijskih zahtjeva.

Vizija i vrijednosti

Organizacijom i provođenjem stručnog skupa u Kliničkom bolničkom centru Zagreb novim zaposlenicima olakšavamo usvajanje potrebitih u provođenju metoda zdravstvene zaštite s posebnim naglaskom na kulturološko okruženje, kvalitetu, sigurnost bolesnika, pružanje zdravstvenih usluga, inovacije i izvrsnost, te kako se iste najjednostavnije prepoznaju od strane zaposlenika, liječnika, pacijenata, volontera i zajednice, i to kao:

- najbolje mjesto za rad;
- najbolje mjesto za uporabom medicinskih postupaka;
- najbolje mjesto za primanje usluga zdravstvene njege.

Sadržaj stručnog skupa naziva „Orijentacijski dan“ je slijed raznovrsnih predavanja raznovrsne tematika. Početno je skup imao jednodnevni program koji je obuhvaćao dvanaest tematskih cjelina.

Sredinom 2013. godine napravljena je dopuna programa, te je sadržaj stručnog skupa proširen na dva dana, a sadržavao je osamnaest tematskih cjelina u koje su bile uvrštene koje i dvije radionice.

U početnom sadržaju stručnog skupa učestvovalo je šest predavača, a broj predavača postupno se povećao na dvadeset predavača. Povećanjem broja predavača, omogućeno je da svaka tematska jedinica ima barem jednog i/ili dva tzv. „rezervna“ predavača. Povećanjem broja predavača izbjegava se nemogućnosti sudjelovanja vodećih predava-

ča, te nemogućnost polaznika da dobiju potrebna znanja iz svih tematskih jedinica.

Tijekom 2013. godine održano je šest jednodnevnih programa stručnog tečaja te jedan dvodnevni stručni program.

Program stručnog skupa osmislila je glavna sestra KBC Zagreb, gospođa Brankica Rimac, a glavni koordinator stručnog skupa je gospođa Mirna Vrčec.

Prema temama, sadržaj stručnog skupa organiziran je kao što je prikazano u tablicama [Tablica 1; Tablica 2]. U tablicama su vidljiva imena predavača stručnih skupova koji su održani tijekom održanih termina tijekom 2013. godine.

Potrebno je napomenuti i imena predavača koji su sudjelovali u programu, a nisu navedeni u tablicama, a to su bili: Slava Šepec, Zoran Bradaš, Suzana Lovrenčić, Adriano Friganović, Ante Ivas, Željka Pavalić, Nikolino Žura, Marija Medved.

TABLICA [1] PRVI DAN

TEMA	PREDAVAČ	VRIJEME
Snalaženje unutar KBC Zagreb <ul style="list-style-type: none"> • Lokacija Rebro • Lokacija Petrova • Lokacija Šalata • Lokacija Gundulićeva • Lokacija Božidarevićeva • Lokacija Jordanovac Organizacijska struktura KBC Zagreb	Branka Rimac Snježana Žic	8.00–8.30
Upoznavanje sa sustavom osiguranja i poboljšanje kvalitete KBC-a Zagreb	Snježana Žic	8.30–9.00
Preporuke za odijevanje i izgled na radnome mjestu	Mirna Vrčec	9.00–9.45
Pauza		9.45–10.00
Prevenција bolničkih infekcija <ul style="list-style-type: none"> • Higijena ruku 	Jasminka Horvatić	10.00–10.45
<ul style="list-style-type: none"> • Prevenција ubodnih incidenata 	Jasminka Horvatić	10.45–11.30
<ul style="list-style-type: none"> • Preporuke za komunikaciju s pacijentom • Preporuke za komunikaciju sa zaposlenicima • Preporuke za komunikaciju s vanjskim javnostima i medijima • Preporuke za telefoniranje na radnome mjestu 	Mirna Vrčec	11.30–12.15
Pauza		12.15–13.15
Upoznavanje s Bolničkim informacijskim sustavom (BIS)	Dubravko Šijak	13.15–13.45
Sestrinska dokumentacija	Ana Ljubas	13.45–14.15

TABLICA [2] DRUGI DAN

TEMA	PREDAVAČ	VRIJEME
Ograničavanje djece	Dragica Beštak	9.00–9.30
Fizičko ograničavanje bolesnika – Zakonska regulativa i načini ograničavanja	Marija Božičević	9.30–10.00
Načini fizičkog ograničavanja bolesnika i opservacija istih– radionica	Marija Božičević	10.00–10.30
Pauza (foto)		10.30–11.00
Prevenција padova u hospitaliziranih bolesnika	Snježana Žic	11.00–11.30
Osposobljavanje zaposlenika za rad na siguran način (postupanje u slučaju ozljede na radu, profesionalna bolest, postupanje u izvanrednim situacijama)	Kruno Lovrenčić	11.30–12.15
Osposobljavanje zaposlenika za preventivne mjere i gašenje požara	Tomislav Martinčević	12.15–14.00

Tijekom 2013. godine u sadržaje stručnih supova bilo je uključeno 93 novozaposlenih te 140 zdravstvenih djelatnika/pripravnika.

U odnosu na strukovnost zdravstveni djelatnici koji su pohađali stručne skupove tijekom 2013. godine bili su: medicinske sestre, prvostupnici sestrištva, fizioterapeuti, prvostupnici laboratorijskog i radiološkog smjera, prvostupnici fizioterapeuti.

Sadržaj stručnog skupa u budućnosti biti će dopunjen, a prema zakonskim normativima, za tri kategorije [obrazovanje, zdravstvena zaštita, prava bolesnika] stručnog usavršavanja, a prema zakonskoj regulativi i pravilnicima zdravstvene djelatnosti u Republike Hrvatske [RH], i to: (NN, br. 121/03, 117/08 i 57/11); Zakon o radu (NN 149/09, 61/11, 82/12, 73/13); Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN broj 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11); Zakon o plaćama u javnim službama (NN 27/01, 39/09); Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (NN 25/13, 72/13,151/13 i 09/14) [NN br. 18/94, 20/94, 21/95, 47/95, 39/96, 62/96, 58/99, 130/99 i 11/03.] Pravilnik o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara – medicinskih tehničara [NN broj 139/09 i 32/12], Zakonu o zaštiti prava pacijenata (NN 169/04, 37/08).

Dopunski ciljevi provođenja sadržaju stručnog skupa u budućnosti su:

- proširenje sadržaja programa dodatnim modulima iz područja poslovnog prava, poslovne komunikacije u pismu, prava bolesnika i sl.;
- napraviti evaluacijsku procjenu- test o učinkovitosti programa stručnog skupa, a prema ocjenama polaznika [evaluacija kvalitete sadržaja, predavača, misije i vizije programa, stupnju učinkovitosti i sl.];
- izrada priručnika/udžbenika za sve kategorije polaznika u tiskanom i digitalnom obliku.

Literatura / References

- [1] Griffin AP. Philosophy and nursing. *Journal of Advanced Nursing* 1980;5(3):261-272.
- [2] Gortner S. The history and philosophy of nursing science and research. *Advances in Nursing Science* 1983; 5(2):1-8.
- [3] Freidberg MW, Hussey PS, Schneider EC. Primary Care: A Critical Review Of The Evidence On Quality And Costs Of Health Care. *Health Affairs* 2010; 29 (5): 766-772.